

Môi trường đầu tư của Ả-rập Xê-út năm 2011

Mở cửa đối với đầu tư nước ngoài

Mặc dù chịu ảnh hưởng của khủng hoảng kinh tế toàn cầu, nhưng Ả-rập Xê-út vẫn chịu sự ràng buộc của khủng hoảng nợ và khủng hoảng vùng euro, được hưởng lợi ích lớn từ giá dầu toàn cầu ổn định. Cho dù quốc gia này vẫn duy trì được sự tăng trưởng mạnh mẽ trong lĩnh vực dầu khí nhưng nền kinh tế Ả-rập Xê-út vẫn phải chứng kiến tỉ lệ lạm phát gia tăng trong năm 2010 và giá trị thị trường chứng khoán vẫn ở mức thấp trong 5 năm qua. Ả-rập Xê-út là một trong các nước ít nợ nần nhất trên thế giới. Sự cải thiện về môi trường đầu tư tiếp tục là một việc quan trọng trong chương trình mở rộng của chính phủ nước này với mục đích tự do hóa cơ chế đầu tư và thương mại, đa dạng hóa nền kinh tế đã quá phụ thuộc vào ngành dầu khí và hóa dầu, thúc đẩy các cơ hội việc làm cho bộ phận dân số trẻ. Ả-rập Xê-út là biểu trưng của thực trạng nền kinh tế toàn cầu với tư cách là vai trò đứng đầu đại diện của lĩnh vực dầu khí tại Hội nghị Thượng đỉnh G-20 tổ chức tại Seoul-Hàn Quốc. Ngoài ra, Ả-rập Xê-út tiếp tục thể hiện sự tiến bộ tích cực tuân thủ hoàn toàn các yêu cầu của WTO sau khi gia nhập tổ chức này năm 2005. Đáng kể là, trong báo cáo “Kinh doanh năm 2011”, Ngân hàng quốc tế về tái xây dựng và phát triển đã xếp Ả-rập Xê-út là nước thứ 11 trong số 181 nền kinh tế xét về khía cạnh môi trường kinh doanh thuận lợi, một bước tiến đáng kể từ vị trí thứ 67 của năm 2005. Tiếp đó, trong báo cáo của Transparency International đã xếp Ả-rập Xê-út đứng vị trí 50 trong số 178 nước xét về các mức độ tham nhũng kiểm soát được trong lĩnh vực công, tiến bộ đáng kể so với vị trí thứ 80 của năm 2008.

Chính phủ khuyến khích đầu tư trong lĩnh vực giao thông vận tải, giáo dục, y tế, công nghệ thông tin và truyền thông, khoa học đời sống và năng lượng cũng như đầu tư vào 6 “Thành phố Kinh tế” với thực trạng phát triển khác nhau. Các Thành phố Kinh tế này có sự phát triển mới và toàn diện tại các khu vực khác nhau tập trung vào các ngành cụ thể. Các nhà đầu tư triển vọng sẽ tìm thấy các cơ hội đầu tư hấp dẫn tại đây, một quốc gia có sự ổn định về kinh tế, là thị trường lớn nhất trong khu vực vùng Vịnh (với quy mô dân số trên 27 triệu dân), cơ sở hạ tầng tốt, hệ thống ngân hàng điều tiết tốt và thu nhập trên đầu người tương đối cao.

Các chính sách chuyển đổi

Không hạn chế đối với các quỹ chuyển đổi hợp tác với đầu tư (gồm việc gửi tiền của nguồn vốn đầu tư, các khoản trả nợ, và thanh toán cho thuê) trong khoản tiền tệ tự do sử dụng tại tỉ lệ thanh khoản thị trường hợp pháp. Không có sự thay đổi hiện tại hoặc có kế hoạch thay đổi chính sách gửi tiền. Thị trường hợp pháp không cần thiết đối với việc gửi tiền đầu tư.

Không hạn chế đối với dòng tiền vào và ra của các quỹ gửi tiền về lợi nhuận, dịch vụ nợ, vốn, lãi trên sở hữu trí tuệ, hoặc các nguồn nhập khẩu với ngoại lệ việc chuyển tiền lớn hơn 60.000 riyals phải được công bố. Kể từ 1986, khi đồng tiền bị mất giá, tỉ giá hối đoái chính thức là 1USD=3,745 SR. Các giao dịch có sử dụng tỉ giá này rất sát với tỉ giá chính thức.

Khu vực tự do thương mại

Ả-rập Xê-út hiện nay không có các khu vực nhập khẩu miễn thuế nhưng cho phép chuyển hàng qua các cảng tại Jeddah và Dammam. Ả-rập Xê-út là một thành viên của GCC, nên có đặc quyền đầu tư và thương mại trong số 6 nước (Ba-ranh, Cô-oét, Ô-man, Ca-ta, Ả-rập Xê-út và UAE). Ả-rập Xê-út cũng là thành viên của Liên đoàn các nước Ả-rập và Liên đoàn này nhất trí thỏa thuận khu vực thương mại tự do.

Quyền đối với các chủ sở hữu tư nhân

Các pháp nhân tư nhân trong nước có quyền thành lập và sở hữu doanh nghiệp và tham gia vào các loại hình hoạt động có lợi. Các pháp nhân tư nhân nhìn chung có quyền tự do thành lập, tìm kiếm và phân bổ các lợi ích trong các doanh nghiệp.

Giải quyết tranh chấp

Việc giải quyết các tranh chấp thương mại dựa trên luật thương mại Ả-rập Xê-út. Tuy nhiên, đến năm 1994 Ả-rập Xê-út đã có những bước tiến tích cực gia nhập vào Hiệp ước New York 1958 về thi hành các phán quyết của trọng tài nước ngoài. Ả-rập Xê-út là thành viên của Trung tâm quốc tế về giải quyết các tranh chấp đầu tư. Tuy nhiên, việc giải quyết tranh chấp tại Ả-rập Xê-út vẫn tốn nhiều thời gian và không chắc chắn. Thậm chí sau khi đưa ra phán xét cuối cùng, việc thi hành phán quyết có thể mất tới hàng năm. Các đối tác nước ngoài khi tham gia tranh chấp thường phải thuê tư vấn là những người ở nước sở tại.

Nhìn chung, luật thương mại của Ả-rập Xê-út được áp dụng một cách nhất quán. Luật phá sản có hiệu lực từ Nghị định hoàng gia số N/16 ngày 4/9/1416H (tương đương ngày 24/1/96). Các điều khoản trong luật cho phép những đối tượng vay nợ chấm dứt việc giải quyết tài chính với chủ nợ thông qua Ban giải quyết khiếu nại. Như đã nêu trong Quy định về giải quyết bảo hộ phá sản, luật được áp dụng đối với các chủ nợ thông thường ngoại trừ các khoản nợ về chi tiêu, nợ đặc ân và các khoản nợ phát sinh.

Lao động

Bộ Lao động và Nội vụ điều tiết việc tuyển dụng lao động nước ngoài. Nhìn chung, chính phủ khuyến khích việc tuyển dụng của các lao động Hồi giáo. Nhóm các lao động Hồi giáo lớn nhất đến từ Băng-la-đét, Ai Cập, Ấn Độ, Pa-ki-xtan, Phi-lip-pin và Yê-men. Lao động phương Tây chiếm ít hơn 2% lực lượng lao động, cho dù tỉ lệ này đang ngày một tăng lên do họ tận dụng ưu thế của nền kinh tế Ả-rập Xê-út tương đối ổn định trong bối cảnh nền kinh tế toàn cầu bất ổn như hiện nay.

Nguyễn Thùy Linh